

28STE ANKONA- ONTMOETINGS DAG 8 FEBRUARI 2025

SYLLABUS

Lezingen, Workshops,
Infostanden en Posters

1.	VOORMIDDAG (9u50-12u40)	4
1.1.	LEZINGEN SESSIE 1 – Gebouw Q, grote aula	4
1.1.1.	Bankbusters, een innovatieve techniek voor schorherstel (UAntwerpen) - 9u50-10u20.....	4
1.1.2.	Het natuurbehoud voorbij de klassiekers: SCK CEN en VITO als case – 10u25- 10u55	5
1.1.3.	PFAS problematiek rond Antwerpen: accumulatie en effecten in terrestrische organismen (UAntwerpen) - 11u00-11u30	6
1.1.4.	Het foeragegedrag van wintertaling op de Zeeschelde nabij Notelaer schor - Hingene (Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek) - 11u35-12u05	6
1.1.5.	Broedvogelkartering op NIRAS-terreinen te Dessel – Vergelijking tussen 2008 en 2022 (Natuurpunt Studie vzw) - 12u10-11u40.....	7
1.2.	LEZINGEN SESSIE 2 – Gebouw Q, kleine aula	9
1.2.1.	In vogelvlucht over de Grote Netevallei – 9u50-11u55	9
1.2.2.	De vallei van het Merkske: Grensoverschrijdend natuurbeheer (Agentschap voor Natuur en Bos, Staatsbosbeheer) - 11u00-11u30.....	10
1.2.3.	Monitoring Hoogmolenbrug: eerste resultaten (UAntwerpen) - 11u35-12u05	11
1.2.4.	Hedwige-Prosperpolder, monitoring eerste resultaten (UAntwerpen) - 12u10-12u40.....	12
1.3.	WORKSHOPS.....	14
1.3.1.	Op wandel langs enkele proefopstellingen van Departement Biologie (UAnt- werpen) - Ingang gebouw Q - 10u00-11u15 & 11u35-12u50	14
1.3.2.	Paddenstoelen onder de microscoop: ontdek wat zichtbaar is voor je app (Antwerpse Mycologische Kring) - gebouw O, bioruimte - 9u50-12u00.....	14
1.3.3.	Workshop: Microscopie, eenvoudig bekeken(Koninklijk Antwerps Genoot- schap voor Micrografie) - gebouw O, practicumzaal O.318 - 9u50-12u00 .	15
1.3.4.	Workshop: Aan de slag met de vernieuwde Waarnemingen.be app ‘Observa- tion’ (Natuurpunt Studie vzw) - gebouw Q, Q.003 - 9u50-12u00	16
2.	MIDDAG (12u45-13u45)	17
2.1.	INFOSTANDEN – Gebouw Q, inkomhal	17
2.1.1.	Infostand: Aziatische hoornaar	17
2.1.2.	Infostand: BINCO – Biodiversity Inventory for Conservation.....	17
2.1.3.	Infostand: Micrografie	18
2.1.4.	Infostand: Mineralendeterminatieservice, MKA: Mineralogische Kring Ant- werpen.....	18
2.1.5.	Infostand: Natuurpunt Studie	19
2.1.6.	Infostand: Otter	20
2.1.7.	Infostand: Stierkikker gehoord of gezien? Meld het!	21

2.1.8.	Infostand: UAntwerpen, Departement Biologie	21
2.1.9.	Infostand: Vlaamse Landmaatschappij (VLM): beheerovereenkomsten.....	22
2.1.10.	Infostand: VMPA Natuurgidsen provincie Antwerpen.....	22
2.1.11.	Infostand en poster: Vogelwerkgroep Ardea	23
2.1.12.	Infostand: Vogelwerkgroep De Stadsmus	24
2.1.13.	Infostand: Zoogdierenwerkgroep Natuurpunt.....	25
2.2.	POSTERS – Gebouw Q, inkomhal.....	26
2.2.1.	Poster: Beheersing van de Aziatische hoornaar?.....	26
2.2.2.	Poster: Paddenstoelenstudie, Antwerpse Mycologische Kring AMK.....	27
2.2.3.	Poster: Gebiedsprogramma Grote Nete	27
2.2.4.	Poster: Grote poppenrover gezocht.....	28
2.2.5.	Posters: UAntwerpen, Departement Biologie.....	28
2.2.6.	Poster: Vleermuizen in onze provinciale Groendomeinen	28
2.2.7.	Poster: Zoek jij mee de poelkikker?	29
3.	NAMIDDAG (13u45-16u30)	30
3.1.	OPROEPEN - Gebouw Q, grote aula	30
3.1.1.	Oproep: Zoek jij mee de poelkikker? - 13u45-13u50.....	30
3.1.2.	Oproep: Observation app - 13u50-16u55	31
3.1.3.	Oproep: Grote poppenrover gezocht - 13u55-14u00	31
3.2.	LEZINGEN SESSIE 3 – Gebouw Q, grote aula	32
3.2.1.	Natuurvrijwilliger 2.0: Een Horizon Scan voor de INBO Onderzoeksagenda (Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek) - 14u00-14u30.....	32
3.2.2.	Onderzoek Aziatische hoornaar: Beheersing Aziatische hoornaar zonder biociden (Provincie Antwerpen & UAntwerpen) - 14u30-15u00	33
3.2.3.	Gevlinderd Boerenland: impact van houtkanten op de aanwezigheid van nachtvlinders (Regionaal Landschap Kleine en Grote Nete & UGent) - 15u30-16u00.....	34
3.2.4.	Wat is er met de bunzing aan de hand? - 16u00-16u30	35
3.3.	WORKSHOP Het leven in een waterdruppel - gebouw O, O.318 (Practicumruimte) - 14u00-17u00	36

1. VOORMIDDAG (9u50-12u40)

1.1. LEZINGEN SESSIE 1 – Gebouw Q, grote aula

1.1.1. Bankbusters, een innovatieve techniek voor schorherstel (UAntwerpen) - 9u50-10u20

Naam: Niels Van Putte

Korte cv:

Niels studeerde af als bioloog aan de Universiteit Antwerpen in 2016 en startte daarna een doctoraatsstudie. Hierin onderzocht hij hoe schorren kunnen bijdragen aan het verbeteren van de waterkwaliteit in estuaria, en hoe deze functie gelinkt is aan de stroming van grondwater doorheen deze ecosystemen. Niels behaalde zijn doctoraat in 2023 en is sindsdien actief binnen het Bankbusters consortium. Daarnaast werkt hij als data scientist bij iFLUX, een spin-off van de Universiteit Antwerpen die zich richt op de optimale monitoring van grondwaterdynamiek.

Samenvatting van de lezing:

Schorren spelen een belangrijke rol in onze kuststreken en getijdenrivieren. Ze beschermen de oevers tegen erosie, slaan grote hoeveelheden koolstof op in de bodem en zorgen voor een goede waterkwaliteit in de rivier. Ze werken als een filter door bepaalde elementen uit het rivierwater op te nemen en andere elementen vrij te stellen aan het rivierwater. Een groot deel van deze filterende functie vindt plaats wanneer overstromingswater in de bodem van een schor infiltreert en doorheen de poriën van de schorbodem terugstroomt naar de kreken en de rivier.

Gedurende de voorbije eeuwen is wereldwijd het grootste areaal aan schorren verdwenen door grootschalige landaanwinningen voor verstedelijking, industrie en landbouw. Hierdoor verdwenen ook de door schorren geleverde ecosysteemdiensten. In de laatste decennia wordt er steeds vaker aan schorherstel gedaan, waarbij ingepolderde gebieden terug onder invloed van het getij worden geplaatst.

Binnen het Bankbusters project willen we op een innovatieve manier fijn baggerslib gebruiken om schorren te herstellen. Het project wordt uitgevoerd in het Ketenisseschor, waar we een schor herstellen dat door erosie volledig is verdwenen.

De ruggengraat van het schor bestaat uit wilgenwiepen die dwars op elkaar in verschillende lagen werden aangelegd. De constructie werd opgevuld met aangeleverde bodem, waarbij in de helft van het schor houtsnippers aan de bodem werden toegevoegd. Deze houtsnippers moeten op termijn poriën in de grond creëren, die de doorlatendheid van het schor vergroten en een betere drainage van het schor faciliteren. Om dezelfde reden werden uitsparingen voorzien in de constructie waar zich kreken kunnen ontwikkelen.

Met een uitgebreid monitoringsnetwerk onderzoeken we de ontwikkeling van vegetatie, grondwaterdynamiek, bodemeigenschappen en waterkwaliteit. De inzichten van dit pilootproject kunnen later gebruikt worden voor de aanleg van grotere gebieden om zo de ecosysteemdiensten van schorren langs estuaria wereldwijd te herstellen.

Contactgegevens:

Email: niels.vanputte@uantwerpen.be

M: 0497 08 06 19

Nuttige links:

<https://www.bluecluster.be/projects/bankbusters>

1.1.2. Het natuurbehoud voorbij de klassiekers: SCK CEN en VITO als case – 10u25-10u55

Naam: Van den Berghe Jan (Blenders vzw) & Ilse Mensch (VITO)

Korte cv:

Jan Van den Berghe is ecooloog bij WEB - Blenders vzw in Turnhout. Hij heeft zich gespecialiseerd in natuur buiten de natuurgebieden, van parken, openbaar groen en tuinen over campings tot industrieterreinen. De focus ligt steeds op hoe je toch een goeie natuurkwaliteit kan krijgen als de omstandigheden niet optimaal zijn. Daarnaast heeft hij jarenlang een verantwoordelijke rol gespeeld bij Landschap De Liereman, Natuurpunt – gebied in Oud-Turnhout en Arendonk.

Ilse Mensch draagt zorg voor het patrimonium bij VITO in Mol en dus ook voor de groene omgeving en de natuur op het terrein. Dat deed ze ook al bij dat andere voorbeeldbedrijf ter zake: Nike in Laakdal. Ook zij is Natuurpuntvrijwilliger in de prachtige gebieden in Balen.

Samenvatting van de lezing:

Gestimuleerd door de Green Deal Bedrijven en Biodiversiteit hebben SCK CEN en VITO een verregaande natuurvisie voor hun terreinen (pakweg 500 hectare) ontwikkeld. Die visie wordt nu verbazend succesvol tot uitvoering gebracht. Soorten die je in elk natuurgebied zou willen, worden hier gevonden. Maar er is meer: de aanpak an sich is voorbeeldstellend. Beeldkwaliteit, de wensen van het personeel, communicatie, middelenbeheer: het zijn allemaal aspecten van goed natuurbeheer.

We plaatsen het natuurbeheer op industrieterreinen tenslotte in een wat breder kader: het beleid rond habitats en soorten (en de risico's) en zelfs de natuurherstelwet. Maar eindigen doen we met de essentie: de heivlinder en veel meer.

Contactgegevens:

Email: jan.vandenbergh@blenders.be

M: 0499 53 32 54

1.1.3. PFAS problematiek rond Antwerpen: accumulatie en effecten in terrestrische organismen (UAntwerpen) - 11u00-11u30

Naam: Jodie Buytaert

Korte cv:

Jodie startte in 2016 aan haar bachelor Biomedische Wetenschappen aan de Universiteit Antwerpen, waar ze ondertussen haar master Milieu en Gezondheidswetenschappen heeft afgerond. Hier heeft ze haar interesse voor toxicologie ontwikkeld, en meer specifiek voor ecotoxicologie. Daarom besloot ze om haar masterthesis te doen over de opstapeling van PFAS in de terrestrische voedselketen. Na haar master, is ze eind 2022 als PhD-studente begonnen in de onderzoeksgroep ECOSPHERE aan de Universiteit Antwerpen. Hier doet ze momenteel onderzoek naar PFAS in de terrestrische voedselketen, en onderzoekt ze in hoeverre deze stoffen zich opstapelen in de verschillende onderdelen van zo'n keten, alsook welke effecten er mogelijks optreden na blootstelling aan PFAS.

Samenvatting van de lezing:

Al meer dan 70 jaar worden per- en polyfluoroalkylstoffen, beter gekend als PFAS, gebruikt in allerlei dagdagelijkse toepassingen, zoals bijvoorbeeld: brandblusschuim, voedselverpakkingsmateriaal, waterafstotende kleding, anti-aanbak pannen, etc. Dankzij deze hun unieke eigenschappen waardoor ze water-, vet- en vuilafstotend zijn, worden deze stoffen ontzettend veel gebruikt, met als gevolg dat deze stoffen nu wijdverspreid zijn in het milieu. Dit heeft als gevolg dat deze stoffen zich kunnen opstapelen in het milieu en de mens. Met behulp van vogels kan deze contaminatie gemonitord worden, en kan er een beeld gevormd worden van de contaminatie in een bepaald milieu. Met deze informatie gingen wij aan de slag, en verkozen wij koolmezen als soort om onderzoek op uit te voeren in de omgeving van een grote PFAS-hotspot in Antwerpen. Hierbij wordt er gekeken naar de mate van opstapeling en uitscheiding van deze stoffen, alsook naar effecten van deze stoffen op deze vogels.

Contactgegevens:

Email: jodie.buytaert@uantwerpen.be

LinkedIn: Jodie Buytaert

1.1.4. Het foeragegedrag van wintertaling op de Zeeschelde nabij Notelaer schor - Hingene (Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek) - 11u35-12u05

Naam: Gunther Van Ryckegem (Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek)

Korte cv:

Gunther Van Ryckegem heeft als ecooloog al meer dan 20 jaar ervaring met onderzoek en advisering in het Schelde-estuarium. Hij coördineert de rapportage van de INBO monitoring op de Zeeschelde, waaronder de watervogeltellingen en verschillende onderzoeksprojecten. Hij is van bij de start nauw betrokken bij de inrichting en opvolging van de Sigmagebieden.

Samenvatting van de lezing:

De wintertaling is een van de belangrijkste overwinterende eenden in de Zeeschelde. Een veldonderzoek in de Notelaer en Ballooi onderzocht hun foerageergedrag en de voedselbeschikbaarheid. De resultaten tonen een sterke relatie tussen foerageeractiviteit en de aanwezigheid van macrobenthos, vooral Oligochaeta.

We vergelijken onze resultaten met een studie uit 1997. In de jaren 90 foerageerde de wintertaling over de hele slikgradiënt, maar tegenwoordig alleen in de bovenste helft. Dit komt doordat Oligochaeta vroeger overal in voldoende dichtheid aanwezig was, maar nu grotendeels beperkt is tot de hogere slikken. Analyse van de Zeeschelde toont dat de helft van het middelhoog en hoog slik en 90% van het laag slik niet meer geschikt is als foerageergebied. Wel blijven enkele geschikte locaties over, zoals Melle-Gentbrugge en nieuwe ontpolderde Sigma gebieden.

Naast de kritische biomassadichtheid spelen ook de slikhelling en spreiding in droogvalduur een rol. Wintertalingen hebben lange foerageertijd nodig en blijven bij voorkeur op één plek, waardoor grote slikken met een lange droogvalduur optimaal zijn. De populatiecrash hangt samen met een afname van labiel koolstof in het detritus en de toename van vissen en garnalen, die Oligochaeta als prooi verminderen. Hierdoor is veel geschikt foerageergebied verloren gegaan.

Wintertalingen foerageren meer na laag water, waarschijnlijk door de verticale migratie van Oligochaeta naar de slikoppervlakte. Dit verklaart hun foerageergedrag in relatie tot de getijfase en benadrukt de afhankelijkheid van deze soort van specifieke habitatomstandigheden.

1.1.5. Broedvogelkartering op NIRAS-terreinen te Dessel – Vergelijking tussen 2008 en 2022 (Natuurpunt Studie vzw) - 12u10-11u40

Naam: Ilf Jacobs

Korte cv:

Ilf Jacobs is sinds 2007 werkzaam als onderzoeksmedewerker bij Natuurpunt Studie vzw. Zijn werk richt zich op het uitvoeren van gericht onderzoek naar habitats, soortgemeenschappen en specifieke soorten. Naast het vergroten van kennis over de bestudeerde soort(groepen), legt hij consistent de nadruk op het ontwikkelen van gerichte beheermaatregelen. Het doel van zijn onderzoek is niet alleen theoretisch, maar ook praktisch gericht op het maken van een concreet verschil in het veld.

Samenvatting van de lezing:

Op de terreinen van NIRAS te Dessel vinden de laatste 15 jaar grote veranderingen plaats. Vermits verwacht werd dat deze handelingen een impact gingen hebben op de aanwezige fauna en flora, werd besloten het terrein op een gestandaardiseerde manier te monitoren. Sinds 2008 worden de terreinen op regelmatige basis gemonitord om de impact van de uitgevoerde werken en gericht natuurbeheer in te kunnen schatten. Hierbij worden de vegetatie, amfibieën, een aantal ongewerveldengroepen en broedvogels opgevolgd.

In deze presentatie wordt ingegaan op de broedvogelkartering. Hierbij wordt de broedvogelkartering die uitgevoerd werd in 2008 vergeleken met deze van 2022.

Zowel in 2008 als in 2022 kwam een ruime set aan soorten tot broeden binnen het onderzoeksgebied, waaronder verschillende Rode Lijst- en habitattypische soorten. Uit de vergelijking van de gegevens komen zowel opvallende veranderingen als gelijkenissen naar voren. De trend van de soorten en de belangrijkste oorzaken van een eventuele achter- of vooruitgang komen aan bod.

Contactgegevens:

Email: ilf.jacobs@natuurpunt.be

Nuttige links:

<https://www.natuurpunt.be/publicaties/broedvogelkartering-niras-2022>

<https://www.natuurpunt.be/publicaties/monitoring-ongewervelden-vegetatie-niras-2020-2023>

1.2. LEZINGEN SESSIE 2 – Gebouw Q, kleine aula

1.2.1. In vogelvlucht over de Grote Netevallei – 9u50-11u55

Naam: Jef Cox, Koen Leysen en Lucas Vanermen

Korte cv:

Jef Cox werkt voor provincie Antwerpen als gebiedscoördinator Grote Nete. Hij ondersteunt een partnerschap van lokale besturen en partners die willen samenwerken aan een klimaatveilige toekomst voor de Grote Netevallei.

Koen Leysen is gewezen lesgever vogels bij Natuurpunt (Natuuracademie), met pensioen. Koen is coördinator trektellingen Vlaanderen, coördinator langlopende broedvogelinventarisaties in Schulensbroek (sinds 1992) en Averbode Bos & Heide (sinds 2012), en bestuurslid bij Natuurpunt afdelingen Averbode Bos & Heide en Laakdal.

Lucas Vanermen is projectmedewerker biodiversiteit en platteland bij Regionaal Landschap Rivierenland. Vanuit die functie neemt hij binnen de organisatie projecten voor zijn rekening die verband houden met landschapsbeheer en biodiversiteit in het landbouwgebied.

Samenvatting van de lezing:

In deze sessie gaan drie sprekers samen in op biodiversiteit, in en rond de Grote Netevallei:

- Met 'Het Grote Net[e]werk' brengt provincie Antwerpen een samenwerkingsverband in de vallei van de Grote Nete tot stand tussen verschillende actoren, zoals het Sigma-plan, lokale besturen en bovenlokale partners. Jef Cox licht toe waarom dit samenwerkingsverband nodig is, hoe provincie Antwerpen via een gebiedsgerichte aanpak de biodiversiteit in en rond de Grote Netevallei mee probeert te bevorderen, en hoe dit concreet in zijn werk gaat.

- In de Sigmaplangebieden langs de Grote Nete ligt de focus op enkele doelsoorten zoals Roerdomp, Woudaap, Kwartelkoning en Porseleinhoen. Koen Leysen stelt deze haast enigmatische soorten voor en bekijkt in welke biotoop en delen van het Sigmagebied we deze hopen te mogen verwelkomen. Verder maken we ook kennis met heel wat andere soorten die mee kunnen profiteren van de unieke kansen die hier worden geboden, zoals Zomertaling, Baardmannetje, Snor en Paapje. We starten in de natste delen van het gebied en eindigen op de wat hogere gronden. Verder zien we ook dat er soms maatwerk komt bij kijken om specifieke soorten die wellicht uit de boot zouden vallen, toch extra kansen te geven. Zo is er in bepaalde zones extra aandacht voor Nachtegaal, Zomertortel en Grauwe Klauwier. Ook specifieke vegetatie zoals een blauwgrasland met veel Blauwe knoop krijgt de nodige aandacht.

- Ook aangrenzend aan de Sigmagebieden zijn er kansen voor biodiversiteit. Door de sterke variatie in het landbouwlandschap langs de Grote Nete vinden we er populaties terug van zowel weidevogels, akkervogels, zomertortel, blauwborst als zeldzamere vleermuissoorten, elk ambassadeur van een ander type landbouwlandschap. Tijdens

deze lezing krijg je van Lucas Vanermen te horen waar welke agrarische soorten voorkomen langs de Grote Nete en binnen het werkingsgebied van Regionaal Landschap Rivierenland, en krijg je ook impressies te zien van de typische landbouwhabitats. Vol trots laten we ook zien hoe we samen met landbouwers en onze partners tot actie komen om deze bijzondere soorten in het landbouwgebied een handje te helpen.

Contactgegevens:

Email: Jef.cox@provincieantwerpen.be

Nuttige links:

www.degrotenete.be

1.2.2. De vallei van het Merkske: Grensoverschrijdend natuurbeheer (Agentschap voor Natuur en Bos, Staatsbosbeheer) - 11u00-11u30

Naam: Bart Hoeymans & Hans Backx

Korte cv:

Bart Hoeymans is boswachter bij het Agentschap Natuur en Bos, verantwoordelijk voor het beheer van natuurgebieden zoals de Vallei van het Merkske en Wortel- en Merksplas Kolonie.

Hans Backx is ecooloog bij Staatsbosbeheer in Nederland, gespecialiseerd in het herstel en behoud van diverse ecosystemen.

Samen zetten Bart en Hans zich in voor grensoverschrijdend natuurbeheer in de beekvallei van het Merkske, waarbij ze streven naar het behoud en de versterking van de flora en fauna in dit gebied.

Samenvatting van de lezing:

Tijdens deze presentatie nemen Hans Backx en Bart Hoeymans je mee naar de Vallei van het Merkske, een uniek grensoverschrijdend natuurgebied waar biodiversiteit en samenwerking centraal staan.

De bloemrijke graslanden: inrichten, beheren en opvolgen (Hans Backx). Hans start met een blik op de soortenrijke graslanden en heide. Deze habitats zijn van cruciaal belang voor het voortbestaan van diverse soorten. Het herstel en behoud hiervan vereist een zorgvuldige aanpak. Hans legt uit hoe beheer wordt ingezet om het behoud van deze natuurwaarden te garanderen.

Kamsalamanders: een iconische doelsoort (Bart Hoeymans).

Bart richt zich op de kamsalamander (*Triturus cristatus*). Dit is een indicatorsoort voor gevarieerde landschappen met voldoende (visvrije) poelen en landhabitat zoals ruige graslanden en houtkanten. Bart focust vooral op de voortplantingshabitat en bespreekt kort enkele lopende studies en het gevoerde beheer.

Deze presentatie biedt dus niet alleen inzichten in specifieke maatregelen, maar ook inspiratie voor iedereen die geïnteresseerd is in natuurherstel en grensoverschrijdende samenwerking.

Contactgegevens:

Bart Hoeymans
Email: bart.hoeymans@vlaanderen.be
M: +3 24 79 79 93 61

Hans Backx
Email: H.Backx@staatsbosbeheer.nl
M: 06 83 62 92 12

Nuttige links:

Gebiedspagina op belevingsite van Natuur en Bos.

<https://www.natuurenbos.be/natuurgebieden/merkske#:~:text=Het%20Merkske%20vormt%20de%20natuurlijke,water%20staan%2C%20tooien%20het%20landschap.>

<https://www.natuurenbos.be/>

Natuurpunt Markvallei
<https://www.natuurpuntmarkvallei.be/>

Facebookpagina Merkske
<https://www.facebook.com/het.merkske>

Het Merkske op de site van Staatsbosbeheer
<https://www.staatsbosbeheer.nl/uit-in-de-natuur/locaties/het-merkske>

1.2.3. Monitoring Hoogmolenbrug: eerste resultaten (UAntwerpen) - 11u35-12u05

Naam: Joke Boogaerts & Klaas Van de Vyver

Korte cv:

Klaas: Student aan de UAntwerpen in het 2de jaar van de Master Biodiversity, Conservation and Restoration. Mijn thesis gaat over de spatiële verspreiding van vogels in een stedelijke setting, via een soundscape ecology approach. Dit als onderdeel van het burgerproject De Oorzaak.

Joke: Student aan de UAntwerpen in het 2de jaar van de Master Biodiversity, Conservation and Restoration. Mijn thesis onderzoekt de effecten van licht op foeragerende vleermuizen. Deze studie is deel van een groter onderzoeksproject van het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek (INBO). Samen monitorden wij het afgelopen jaar de Hoogmolenbrug in Antwerpen. Klaas met een focus op (grotere) zoogdieren. Joke focuste zich op marterachtige, muizen en spitsmuizen.

Korte samenvatting:

Veel van de biodiversiteit staat onder druk door versnippering. Bij versnippering door grote snelwegen of kanalen kunnen ecoducten worden aangelegd als ontsnipperingsmaatregel. Maar wat als een ecoduct niet mogelijk is? Deze situatie stelde zich aan het Albertkanaal in Schoten. Het gebiedsprogramma groene kruis, dat inzet op groenverbindingen besloot om een ecostrook als alternatief in te richten. Een ecostrook is veel smaller dan een ecoduct en ligt tegen de brug waar het verkeer oversteekt. Hierdoor is dit praktisch veel makkelijker te realiseren dan een ecoduct. Na de realisatie is ook opvolging belangrijk. Op deze manier kan bevestigd worden dat dit nieuwe concept gebruikt wordt door dieren. Hiervoor zijn geschikte monitoringstechnieken nodig om dit op een gestandaardiseerde manier op te volgen overheen de jaren. Verder kan er ook gekeken worden naar redenen waarom het ecoduct mogelijk nog niet zijn gewenste werking heeft, samen met maatregelen om dit bij te sturen in de toekomst. Op deze vragen focuste onze stage. Ruim 1 jaar na het voltooiën van het ecoduct voerden wij verschillende monitoringstechnieken uit om een zo volledig mogelijk overzicht over de aanwezige zoogdieren, reptielen, amfibieën en planten te krijgen en om een plan voor monitoring van zowel deze ecostrook als andere toekomstige ecostroken te bekomen.

Contactgegevens:

Joke: joke.boogaerts@hotmail.be

Klaas: klaas.vandevyver@student.uantwerpen.be

Nuttige links:

https://www.provincieantwerpen.be/nieuws.masterdetail.html/p_detail_url/nl/drem/dienst_-gebiedsgericht-beleid/nieuws/230606_GroenKruis_ecostrook_vervolg.html

1.2.4. Hedwige-Prosperpolder, monitoring eerste resultaten (UAntwerpen) - 12u10-12u40

Naam:

Roy Münstermann & Laura Bossaer

Korte cv:

Roy studeerde biologie aan de UHasselt en VUB. Hierna kwam hij via een tweede masteropleiding in geïntegreerd watermanagement terecht aan de UAntwerpen, waar hij zijn doctoraat in 2023 startte bij de onderzoeksgroep ECOSPHERE. Binnen dit doctoraat is hij werkzaam in het kader van het project Bankbusters, en op de monitoring van de Hedwige-Prosperpolder. Zijn onderzoek focust zich op nutriëntenopslag in recent herstelde slikken en schorren.

Laura heeft een academische achtergrond in ecologie en biodiversiteit, met een specifieke focus op aquatische ecosystemen. Na het behalen van haar master in Biologie aan de Vrije Universiteit Brussel, begon ze haar wetenschappelijke carrière als onderzoeksmedewerker aan deze universiteit. Sinds 2023 bouwt ze haar expertise verder uit tijdens haar doctoraat aan de Universiteit van Antwerpen. Haar onderzoek richt zich voornamelijk op vegetatieontwikkeling in aquatische systemen. Laura's meest recente project onderzoekt de verspreiding van zaden in herstelde intergetijdengebieden (o.a. de

Hedwige-Prosper polder), met als doel bij te dragen aan een beter begrip van ecosystemontwikkeling en natuurherstel.

Samenvatting van de lezing:

Het Hedwige-Prosper Project (HPP) dat eind 2022 van start ging, is een van de grootste natuurherstelprojecten voor intergetijdengebieden in Europa en omvat 465 hectare voormalig landbouwgebied in het Schelde-estuarium. De ontpoldering van het gebied werd als zodanig uitgevoerd dat er een duurzaam landschap van slikken en schorren kan ontstaan. Dit natuurlijke landschap dient bij te dragen aan klimaatbestendigheid, overstromingsbescherming, koolstofopslag en habitatvoorziening.

Om deze doelen te bereiken is er een uitgebreid monitoringprogramma en onderzoeksproject opgesteld. Zo worden er verschillende kolonisatiestrategieën van pioniervegetatie onderzocht, en wordt het bodemleven (benthos) geëvalueerd tussen verschillende nieuwgevormde intergetijdengebieden. Daarnaast wordt de bodem- en waterkwaliteit binnen dit monitoringskader beoordeeld, en het vermogen van de estuariene natuur om deze factoren te verbeteren. De eerste resultaten van het monitoringprogramma en de onderzoeksdoelen zullen worden gepresenteerd.

Door verschillende aspecten nauwgezet te monitoren en diepgaand onderzoek uit te voeren, willen we onze kennis met betrekking tot de ontwikkeling van de herstelde intergetijdengebieden verbeteren. Dit zal uiteindelijk informatie opleveren voor toekomstige herstelprojecten, en zal bijdragen tot een beter begrip van de dynamische ecosystemen die intergetijdengebieden zijn.

Contactgegevens:

Email Roy: roy.munstermann@uantwerpen.be

Email Laura: laura.bossaer@uantwerpen.be

Nuttige links:

<https://www.sigmoplan.be/nl/projecten/cluster-hedwige-prosper>

1.3. WORKSHOPS

1.3.1. Op wandel langs enkele proefopstellingen van Departement Biologie (UAntwerpen) - Ingang gebouw Q - 10u00-11u15 & 11u35-12u50

Naam: Eric Struyf & Hans De Boeck

Korte cv:

Eric Struyf is onderzoeksmanager bij het Global Change Ecology Excellence Centre van het departement Biologie bij UAntwerpen

Hans De Boeck is onderzoeker bij het Global Change Ecology Excellence Centre van het departement Biologie bij UAntwerpen

Inhoud:

Hans De Boeck en Eric Struyf nemen je mee op een boeiende rondleiding langs de Mesodrome en de Ecotron op campus Drie Eiken. Ontdek hoe deze geavanceerde onderzoeksfaciliteiten helpen om klimaatverandering en ecosysteemdynamieken beter te begrijpen. In de Mesodrome worden aquatische ecosystemen nagebootst om de impact van milieufactoren, zoals eutrofiëring en verhoogde waterdynamiek, te bestuderen. De Ecotron biedt een hightech omgeving waarin wetenschappers experimenteren met toekomstige klimaatscenario's, en hoe deze biodiversiteit en ecosysteemfuncties zullen beïnvloeden. Laat je inspireren door hun expertise en krijg een unieke blik achter de schermen van toonaangevend ecologisch onderzoek.

Contactgegevens:

Email Eric: eric.struyf@uantwerpen.be

Email Hans: hans.deboeck@uantwerpen.be

Nuttige links:

<https://www.uantwerpen.be/en/research-groups/global-change-ecology/>

1.3.2. Paddenstoelen onder de microscoop: ontdek wat zichtbaar is voor je app (Antwerpse Mycologische Kring) - gebouw O, bioruimte - 9u50-12u00

Naam: Antwerpse Mycologische Kring (AMK)

Korte cv:

De Antwerpse Mycologische Kring heeft als doel de studie van zwammen, slijmzwammen en pseudofungi aan te moedigen en de kennis ervan te verspreiden.

Inhoud:

De workshop start met een korte toelichting waarom identificatie-apps voor paddenstoelen zelden een 100% correcte soortnaam geven. Met aanvullend een summier theoretische inleiding en uitleg over het gebruik van de microscoop, heeft de deelnemer voldoende basiskennis om meteen zelf aan de slag te gaan onder begeleiding van ervaren mycologen. Vers materiaal van steeltjeszwam en zakjeszwam wordt bekeken. De

opgedane kennis wordt getoetst met een onderzoek van truffelsalami, bevat deze echte truffel of toch niet?

De presentatie wordt na afloop aan de deelnemers overgemaakt.

Contactgegevens:

Email: lieve.deceuninck@skynet.be

Nuttige links:

www.kvmv.be

<https://kvmv.be/pages/amk>

1.3.3. Workshop: Microscopie, eenvoudig bekeken (Koninklijk Antwerps Genootschap voor Micrografie) - gebouw O, practicumzaal O.318 - 9u50-12u00

Naam: Frank Van Campen & Jozef Schoors

Korte cv:

Frank Van Campen: gepensioneerd ingenieur; bestuurslid Koninklijk Antwerps Genootschap voor Micrografie; lesgever opleiding Natuurgidsen.

Jozef Schoors: gepensioneerd; voormalig zaakvoerder van een reclamebureau; bestuurslid Koninklijk Antwerps Genootschap voor Micrografie.

Inhoud:

Tijdens de workshop worden de volgende items besproken en getoond:

- Stereomicroscopie versus doorlichtmicroscopie
- Typische eigenschappen van een microscopie
- Hoe prepareren?
- Inleiding microfotografie
- Gebruik van de Zeiss microscopen in de practicumzaal
- Praktische oefeningen microscopie zoals bloeiwijze hazelaar, chloroplasten in waterpest, vogelveren, leven in stukjes mos, bekijken van vaste preparaten
- Mogelijkheid tot het stellen van vragen

Tijdens de workshop is er bijkomende begeleiding van een aantal KAGM-leden om alles vlot te doen verlopen

Contactgegevens:

Email: kagm@microscopie.be

Nuttige links:

www.microscopie.be

1.3.4. Workshop: Aan de slag met de vernieuwde Waarnemingen.be app 'Observation' (Natuurpunt Studie vzw) - gebouw Q, Q.003 - 9u50-12u00

Naam: Hannes Ledegen

Korte cv:

Hannes werkt voor Natuurpunt Studie sinds 2016. Als nerdy bioloog is hij de man achter ObsIdentify en de nieuwe ontwikkelingen van Waarnemingen.be.

Inhoud:

In deze workshop ontdekken we de gloednieuwe app van Waarnemingen.be: Observation. De app laat je toe om elke soort in te voeren, altijd en overal ter wereld. Tijdens een live-demo doorlopen we samen alle functionaliteiten en krijgen jullie de kans de app zelf te installeren. Vervolgens doen we een kleine wandeling op de campus en proberen we de app samen uit.

Contactgegevens:

Email: info@waarnemingen.be

M: 0492347604

Nuttige links:

www.waarnemingen.be/apps/observation/install/

2. MIDDAG (12u45-13u45)

2.1. INFOSTANDEN – Gebouw Q, inkomhal

2.1.1. Infostand: Aziatische hoornaar

Naam: Patrick Van Ende

Korte cv:

Patrick is provinciale coördinator vespawatcher. Hij begeleidt de vrijwilligers bij het opsporen van aziatische hoornaars. Hij verspreidt kennis via opleidingen en ondersteunt het INBO en provincie bij onderzoek.

Inhoud:

Heb je vragen rond het beheer, bestrijding, risico's van de Aziatische hoornaar? Patrick kent de meeste antwoorden. Illustratiemateriaal geeft je een betere kijk op het leven van de Aziatische hoornaar. De stand maakt het leven van de Aziatische hoornaar duidelijk.

Contactgegevens:

Email: patrick.van.ende@telenet.be

2.1.2. Infostand: BINCO – Biodiversity Inventory for Conservation

Naam: BINCO

Korte cv:

BINCO brengt vrijwilligers samen om biodiversiteit te beschermen via onderzoek, taxonomie, open data en innovatieve projecten, zowel in België als wereldwijd.

Inhoud:

BINCO (Biodiversity Inventory for Conservation), is een vrijwilligersorganisatie die zich richt op biodiversiteitsonderzoek, taxonomie, open data en capaciteitsopbouw, zowel lokaal als wereldwijd. Ons werk reikt van het monitoren van ongewervelden en Bioblitz-evenementen in provincie Antwerpen tot natuurbeschermingsprojecten in onder andere Madagaskar, Ethiopië, DR Congo en Honduras.

Als lid werk je samen met ervaren wetenschappers, ontwikkel je je eigen biodiversiteitsproject en doe je waardevolle praktijkervaring op. Samen hebben we al 67 nieuwe soorten voor de wetenschap beschreven en verschillende impactvolle projecten ondersteund.

We zijn steeds op zoek naar nieuwe enthousiaste leden om zo samen onze impact te vergroten.

... because all species matter.

Contactgegevens:

Email: info@binco.eu

Nuttige links: www.binco.eu

2.1.3. Infostand: Micrografie

Naam: Koninklijk Antwerps Genootschap voor Micrografie

Korte cv: /

Inhoud:

Bezoek onze infostand en ontdek de fascinerende wereld van microscopie! We presenteren verschillende microscopen, zoals een stereomicroscoop, een doorlichtmicroscoop en een speciale opstelling met fotocamera. Bekijk prachtige microfoto's en preparaten of kijk zelf 'live' door onze microscopen. Onze stand is bemand door ervaren bestuursleden die graag al je vragen beantwoorden over microscopie en alles wat daarbij komt kijken. Daarnaast krijg je uitgebreide informatie over het Koninklijk Antwerps Genootschap voor Micrografie, inclusief ons programma voor de komende maanden. Mis deze unieke kans niet om je te laten inspireren!

Contactgegevens:

Email: kagm@microscopie.be

Nuttige links:

www.microscopie.be

2.1.4. Infostand: Mineralendeterminatieservice, MKA: Mineralogische Kring Antwerpen

Naam: Mineralogische Kring Antwerpen vzw (MKA)

Korte cv:

Vereniging voor verzamelaars en studie van mineralen en edelstenen: lezingen, werkgroepen, tijdschrift, bibliotheek, kaptochten, mineralenbeurs, website ...

Inhoud:

Van de ruim 6000 gekende mineralen zijn er maar een paar honderd eenduidig op zicht te herkennen. De vereniging helpt de leden om hun vondsten en aankopen met zekerheid te determineren door aanbieden van analyse met eigen toestellen en chemische tests en waar nodig externe analyse met gesofisticeerde apparatuur aan remgeldtarief. Tijdens de vergaderingen en op de mineralenbeurs Minerant kan iedereen zijn onbekende mineralen en edelstenen laten determineren.

Geonieuws, het enige Nederlandstalige volledig aan mineralogie gewijde tijdschrift, is in 2025 aan de 50ste jaargang toe! Alle jaargangen voor 2020 zijn vrij toegankelijk via de website.

Contactgegevens:

Email: mka@minerant.org

M: +32 474 011 611

Adres: MKA vzw, Hugo Bender, Pieter Van den Bemdenlaan 107, 2650 Edegem

Nuttige links:

Info: <https://www.minerant.org/MKA/index.html>

Jaarprogramma 2025: <https://www.minerant.org/MKA/programma.html>

Mineralenbeurs 9-10 mei 2025 Antwerp Expo:

<https://www.minerant.org/MKA/minerant.html>

2.1.5. Infostand: Natuurpunt Studie

Naam: Natuurpunt Studie

Inhoud:

Natuurpunt Studie is hét kenniscentrum rond biodiversiteit in Vlaanderen. In samenwerking met burgers, actieve vrijwilligers en meer dan 200 thematische werkgroepen wordt een massa kennis over soorten verzameld door soorten op naam te brengen, te tellen, te melden en te meten. De natuur documenteren, begrijpen, beschermen en er maatschappelijk draagvlak voor creëren, zijn onze kernthema's. Waarnemingen.be en de app ObsIdentify zijn onze succesnummers. Daarnaast volgen we diverse soorten op in gestructureerde onderzoeksprojecten, waaronder de Meetnetten. Natuurpunt Studie is uitgever van twee gespecialiseerde tijdschriften: Natuurfocus, over natuurstudie en natuurbeheer, en Natuur.oriolus, over vogels.

Contactgegevens:

Email: studie@natuurpunt.be – info@waarnemingen.be

2.1.6. Infostand: Otter

Naam: Agentschap voor Natuur en Bos (ANB)

Korte cv:

Natuur en Bos zet graag mee de schouders onder waardevolle natuurprojecten. Zij zijn de coördinerende partner in het Interregproject 'Otter over de grens'.

Korte samenvatting:

Het Interregproject 'Otter over de grens' zet in op vier hoofddoelen:

1. Monitoring en onderzoek

Om de aanwezigheid van otters in kaart te brengen gebruiken we moderne eDNA-technieken (environmental DNA) in combinatie met traditionele monitoringsmethoden, zoals spraints en cameravallen. Bekijk de leuke beelden uit Broek de Naeyer op onze stand. We onderzoeken de aanwezigheid van pollutanten in vissen om te zien hoe vervuiling de gezondheid van otterpopulaties beïnvloedt.

2. Realisatie natte natuur

We kopen en herstellen natte graslanden, moerasnatuur en doorstroommoerassen als migratiemogelijkheden voor otters.

3. Ontsnippering

We dragen bij aan een veiligere leefomgeving voor de otter en andere dieren in Vlaanderen.

4. Kennisdeling

We delen cruciale kennis over de ecologie van de otter, ontsnippering en natuurbeheer met bijzondere aandacht voor kruisbestuiving tussen Nederlandse en Vlaamse partners.

Contactgegevens:

Email: michiel.stas@vlaanderen.be

M: 1700

<https://natuurenbos.vlaanderen.be/helpcenter>

Nuttige links:

<https://interregvlandeu/otter-over-de-grens/over-ons>

<https://www.natuurenbos.be/campagnes/samenleven-met-wilde-dieren#toc-samenleven-met-de-otter>

https://www.provincieantwerpen.be/aanbod/dvt/broek-de-naeyer/nieuws-over-broek-de-naeyer.masterdetail.html/p_detail_url/nl/dvt/provinciale-groendomeinen-regio-mechelen/nieuws/otter-vastgelegd-op-wildcamera-in-broek-de-naeyer-.html

2.1.7. Infostand: Stierkikker gehoord of gezien? Meld het!

Naam: Mieke Hoogewijs

Korte cv:

Adviseur biodiversiteit bij Dienst Duurzaam Milieu- en Natuurbeleid, provincie Antwerpen

Inhoud:

De Amerikaanse stierkikker is een invasieve exoot die een bedreiging vormt voor onze inheemse soorten. Het is een zeer grote en vraatzuchtige kikker en eet alles wat in zijn bek past. Hij is ook drager van verschillende ziektes.

Met het Life-project 3n-Stierkikker bundelen verschillende partners hun krachten om de Amerikaanse stierkikker duurzaam te bestrijden. Een cruciaal aspect van deze bestrijdingsinspanning is een grondige kennis van de verspreiding van deze soort.

Daarom roepen we iedereen op om waarnemingen door te geven via waarnemingen.be.

Nieuwe waarnemingen zijn daarom van onschatbare waarde. Als je een Amerikaanse stierkikker hebt gezien of gehoord, geef dit dan door via www.waarnemingen.be/exoten

Contactgegevens:

Email: mieke.hoogewijs@provincieantwerpen.be

Nuttige links:

<https://www.provincieantwerpen.be/aanbod/dlm/biodiversiteit/dieren-en-planten/invasieve-exoten0/stierkikker.html>

<https://www.natuurenbos.be/projecten/life-3n-stierkikker>

2.1.8. Infostand: UAntwerpen, Departement Biologie

Naam: UAntwerpen

Inhoud:

Op onze infostand stellen we de verschillende groepen van het Departement Biologie voor, en de verscheidenheid aan onderzoeksonderwerpen. Ter illustratie worden 4 onderwerpen meer uitgelicht via posters: het potentieel van mezen als biologische PFAS-indicatoren, versnelde verwerking voor natuurherstel, koffervissen als inspiratie voor next-gen design van onderwaterrobots, en het potentieel van stadsparken als buffer tegen overstromingen.

Nuttige links:

<https://www.uantwerpen.be/nl/departementen/biologie/nieuws-en-activiteit/nieuws/>

2.1.9. Infostand: Vlaamse Landmaatschappij (VLM): beheerovereenkomsten

Naam: Jordi Troonbeeckx en Katrien Proost

Korte cv:

Jordi en Katrien, bedrijfsplanners beheerovereenkomsten bij de Vlaamse Landmaatschappij, verantwoordelijk voor Zuid- en Noordoost-Antwerpen.

Korte samenvatting:

Bezoek het standje van de Vlaamse Landmaatschappij en ontdek hoe wij samenwerken met landbouwers om landbouwpercelen natuurinclusiever te maken via beheerovereenkomsten. Deze beheerovereenkomsten omvatten vrijwillige inspanningen van landbouwers, zoals bufferstroken, bloemenpercelen of faunavoedselgewassen en in ruil ontvangen zij hiervoor een gepaste vergoeding.

Contactgegevens:

Jordi Troonbeeckx

Email: jordi.troonbeeckx@vlm.be

T: 0471 20 84 56

Katrien Proost

Email: katrien.proost@vlm.be

T: 0491 62 13 10

Nuttige links:

<https://www.vlm.be/nl/themas/beheerovereenkomsten/Paginas/default.aspx>

2.1.10. Infostand: VMPA Natuurgidsen provincie Antwerpen

Naam: VMPA Natuurgidsen provincie Antwerpen

Korte cv:

VMPA wil een bijdrage leveren tot de ontwikkeling van het natuur- en milieubesef. Het overdragen van kennis, maar ook respect en bewondering voor de natuur staan centraal.

Inhoud:

Wij organiseren 'kalenderwandelingen' in verscheidene parken en forten gelegen in en rond Antwerpen. Op aanvraag begeleiden we natuurwandelingen in de verschillende gebieden en gidsen we bij speciale gelegenheden, in samenspraak met de verschillende overheidsorganen, zoals Milieumaand (vooral gericht naar scholen), Nacht van de duisternis, Dag van het park enzovoorts. Wij verlenen medewerking aan cursussen van Natuurpunt Academie zoals 'Natuurverkenner' en 'Natuurgids'.

Samenwerken met anderen, personen, verenigingen, overheidsdiensten, scholen ... die werkzaam zijn op het gebied van natuur-, milieu- of landschapsbescherming staat hoog in het vaandel. Deze samenwerking is gericht op het creëren van een symbiose tot voordeel van de partners en van het publiek tot wie men zich uiteindelijk richt. Elke vorm

van competitie zal daarom worden vermeden. Wij zoeken integendeel naar mogelijkheden tot samenwerken vanuit ieders eigenheid.

Contactgegevens:

Email: info@vmpa-vzw.be

Contactpersonen: Ludwig Van den Eynde, Simonne Michielsens, Walter Bats

Nuttige links:

[VMPA-wandelkalender-2025.pdf](#)

[Afdelingen | Natuurgidsen Provincie Antwerpen](#)

[VMPA - Natuurgidsen Antwerpen-Mortsel](#)

[Natuurgidsen Schilde | Gemeente Schilde](#)

[Vereniging voor Milieueducatie Provincie Antwerpen](#)

[VMPA Natuurgidsen Edegem - Lokaal bestuur Edegem](#)

www.rldv.be

2.1.11. Infostand en poster: Vogelwerkgroep Ardea

Naam: Eddie en Niels Schild

Korte cv:

Eddie: fulltime ambtenaar bij Universiteit Antwerpen, opstellingen maken voor onderzoeksgroepen, beheervrijwilliger bij Natuurpunt Zuidrand Antwerpen, vrijwillige trekker van Vogelwerkgroep Ardea.

Niels: fulltime job bij Agentschap Natuur en Bos (Themaspecialist overheidsopdrachten: vlonderpaden, exotenbestrijding en natuurbeheerplanning), coördinator communicatie (en lid van bestuur) bij Natuurpunt Zuidrand Antwerpen (als vrijwilliger), vrijwillige trekker bij Vogelwerkgroep Ardea.

Inhoud:

ARDEA is de Natuurpunt vogelwerkgroep in de regio Antwerpen-Zuid. In de gemeenten Hove, Edegem en in de districten Wilrijk, Hoboken en Antwerpen-Kiel werken wij aan een betere kennis en bescherming van wilde vogels. We organiseren onderzoek, excursies, tellingen, cursussen en infomomenten rond vogels, waarbij iedereen welkom is. Om zeldzame broedvogels zoals gierzwaluwen, uilen en roofvogels meer kansen te geven, zetten we nestkastprojecten op. Voor sommige soorten gaat dit tot buiten bovenstaand werkingsgebied. We werken nauw samen met de Natuurpuntafdelingen Hobokense Polder en Zuidrand Antwerpen.

Contactgegevens:

Email: ardea@hobokensepolder.be

Email: vwg.ardea@gmail.com

Nuttige links:

Website: <https://www.hobokensepolder.be/vwg-ardea/>

Blog: <https://ardea.hobokensepolder.be/#home>

Facebook: <https://www.facebook.com/vwgArdea/>

Natuurpunt Zuidrand Antwerpen: <https://new.zuidrand.be/>

Website Natuurpunt Hobokense: polder <https://www.hobokensepolder.be/>

2.1.12. Infostand: Vogelwerkgroep De Stadsmus

Naam: Chantal Van Gool

Korte cv:

Chantal is voorzitter van Vogelwerkgroep De Stadsmus, en natuurgids bij Natuurpunt Antwerpen Stad en VMPPA

Inhoud:

Ook in onze drukke stad Antwerpen voelen vogels zich thuis, van kleine zangvogels tot grote roofvogels. Sommigen zijn slechts wintergasten, anderen vinden hier een broedplaats.

De Stadsmus is een werkgroep die kadert binnen de afdeling Studie van Natuurpunt Antwerpen Stad. We organiseren vogeltellingen, gegidste en/of educatieve uitstappen, cursussen, lezingen, werken mee aan broedvogeltellingen & monitoringen en projecten rondom de bescherming van vogels.

Op onze trektelpost Oosterweel houden we tijdens de vogeltrek ook de befaamde trek-tellingen, een 'vak apart'. Elk seizoen komen we samen om onze activiteiten te plannen en te evalueren.

In het tijdschrift Natuur.stad voorzien we iedere editie een tekst gerelateerd aan vogels.

Verslagen van onze activiteiten kan je regelmatig vinden op onze Facebookpagina. Ben je geïnteresseerd in onze werking dan kan je alle contactinfo hier vinden.

Contactgegevens:

Email: vogelwerkgroep@natuurpuntantwerpenstad.be

Nuttige links:

Vogelwerkgroep De Stadsmus - Natuurpunt Antwerpen Stad:

<http://www.facebook.com/pg/destadsmus/>

2.1.13. Infostand: Zoogdierenwerkgroep Natuurpunt

Naam: Zoogdierenwerkgroep Natuurpunt

Korte cv:

Een interactieve stand van de Zoogdierenwerkgroep van Natuurpunt.

Inhoud:

Aan de interactieve stand van de gewestelijke Zoogdierenwerkgroep (ZWG) van Natuurpunt nodigen we het publiek uit om mee te denken over de toekomst van de ZWG. Wat zijn volgens hen de prioriteiten voor een gewestelijk bestuur? Op welke thema's willen we een voortrekkersrol spelen, en bij welke onderwerpen sluiten we liever partnerschappen aan? Met de input van bezoekers brengen we in kaart wat er in Vlaanderen al gebeurt rond zoogdieren en zoeken we manieren om dit opnieuw te verbinden met een gewestelijk bestuur. We nodigen geïnteresseerden uit om samen verder te bouwen aan een sterke zoogdierenwerking in Vlaanderen.

Contactgegevens:

Email: maya.demaegdt@natuurpunt.be; zoogdieren@natuurpunt.be

M: +324 79 96 25 24

Nuttige links:

<https://www.natuurpunt.be/werkgroepen/zoogdierenwerkgroep>

2.2. POSTERS – Gebouw Q, inkomhal

2.2.1. Poster: Beheersing van de Aziatische hoornaar?

Naam: Kathleen Verstraete

Korte cv:

Kathleen is experte Aziatische hoornaar bij de dienst Duurzaam Milieu- en Natuurbeleid (DMN) van provincie Antwerpen.

Inhoud:

Voor de beheersing van de Aziatische hoornaar wordt er momenteel vooral gebruik gemaakt van permethrine. Dit insecticide is echter zeer giftig voor het aquatisch milieu, heeft langdurige gevolgen en werkt niet soortspecifiek. Om milieuproblemen te voorkomen zoekt de provincie Antwerpen naar alternatieve, biologische bestrijdingsmethoden om deze invasieve exoot onder controle te houden.

In samenwerking met stagestudenten van de hogeschool Thomas More en Universiteit Antwerpen worden volgende onderzoeksvragen onderzocht:

- Wat is het effect van het wegvangen van koninginnen (spring trapping) op de populatiegrootte van de Aziatische hoornaar?
- Is er veel impact op de biodiversiteit door de bijvangst met spring traps?
- Is bestrijding met diatomeeënaarde (kiezelwieraarde) effectief?

De resultaten kan je terugvinden op de site van provincie Antwerpen, zoekterm 'Aziatische hoornaar'.

Contactgegevens:

Email: Aziatischehoornaar@provincieantwerpen.be

M: 032 40 59 86

Nuttige links:

<https://www.provincieantwerpen.be/lokale-besturen/duurzame-gemeenten/advisies/invasieve-exoten/aziatische-hoornaar/Onderzoeksproject.html>

2.2.2. Poster: Paddenstoelenstudie, Antwerpse Mycologische Kring AMK

Naam: AMK: Antwerpse Mycologische Kring

Korte cv:

De Antwerpse Mycologische Kring heeft als doel de studie van zwammen, slijmzwammen en pseudofungi aan te moedigen en de kennis ervan te verspreiden.

Inhoud:

Tijdens groepsexcursies worden de paddenstoelen geïnventariseerd en op naam gebracht. Op praktijkavonden, voordrachten, online overlegsessies en cursusavonden worden de leden begeleid bij hun ontdekking van deze wonderde wereld en studie van zwammen.

Vrijblijvende kennismaking met haar werking is altijd mogelijk na contact met de afdelingscoördinator.

Contactgegevens:

Email: lieve.deceuninck@skynet.be

Nuttige links:

www.kvmv.be

<https://kvmv.be/pages/amk>

2.2.3. Poster: Gebiedsprogramma Grote Nete

Naam: Jef Cox

Korte cv:

Jef Cox werkt voor provincie Antwerpen als gebiedscoördinator Grote Nete. Hij ondersteunt een partnerschap van lokale besturen en partners die willen samenwerken aan een klimaatveilige toekomst voor de Grote Netevallei.

Inhoud:

Benieuwd naar wat er te gebeuren staat in de vallei van de Grote Nete? Kom te weten hoe je de vallei kan ontdekken onder begeleiding van een Sigmaplangids, of hoe je van op je smartphone het landschap letterlijk kan zien veranderen!

Contactgegevens:

Email: Jef.cox@provincieantwerpen.be

Nuttige links:

www.degroteneete.be

2.2.4. Poster: Grote poppenrover gezocht

Naam: Johan Neegers

Korte cv:

Johan Neegers werkt als coördinator voor het LIFE-project Eikenprocessierups

Inhoud:

In het LIFE-project Eikenprocessierups worden ecologisch verantwoorde beheermethodes voor de eikenprocessierups onderzocht, onder andere het inzetten van de grote poppenrover (*Calosoma sycophanta*).

We zijn op zoek naar gegevens over het gedrag, habitatvereisten, voedselvoorkeur en genetische identiteit van deze zeldzame soort.

In de poster en de oproep wordt gevraagd waarnemingen van de grote poppenrover te melden via Obsidentify / Waarnemingen.be of .nl of via ons e-mailadres. Dode exemplaren worden ingezameld. Om herkenning te vergemakkelijken worden via de poster en de oproep de belangrijkste kenmerken en levenswijze van het dier beschreven.

Contactgegevens:

Email: johan.neegers@provincieantwerpen.be

M: +32 32 40 59 79

Eikenprocessierups e-mail: info@eikenprocessierups.life

Nuttige links:

Website: <https://eikenprocessierups.life/>

Meer informatie over de soort en de oproep: <https://eikenprocessierups.life/grote-poppenrover-gezocht/>

2.2.5. Posters: UAntwerpen, Departement Biologie

Inhoud:

Kom kijken en laat je verrassen door enkele posters m.b.t. het laatste onderzoek van de UAntwerpen over natuur en ecologie! Je kunt ze terugvinden bij onze infostand.

2.2.6. Poster: Vleermuizen in onze provinciale Groendomeinen

Naam: Groendomeinen provincie Antwerpen

Korte cv:

De groendomeinen van de provincie Antwerpen bieden een oase van natuur en ontspanning. Van uitgestrekte bossen en parken tot recreatieve vijvers en wandelpaden, deze gebieden zijn ideaal voor wandelaars, fietsers en natuurliefhebbers. Ze combineren biodiversiteit met educatie en recreatie, en vormen een groene long voor inwoners en bezoekers.

Inhoud:

In de groendomeinen van de provincie Antwerpen worden diverse initiatieven genomen ter bescherming van vleermuizen. Zo worden er vleermuisvriendelijke habitats gecreëerd, zoals het plaatsen van vleermuiskasten en het behouden van oude bomen met holtes. Benieuwd wat we nog doen? Kom dan gauw even een kijkje nemen naar onze poster!

Contactgegevens:

/

Nuttige links:

<https://www.provincieantwerpen.be/kalender.html>

2.2.7. Poster: Zoek jij mee de poelkikker?

Naam: Kathleen Verstraete

Korte cv:

Kathleen is experte Aziatische hoornaar bij de dienst Duurzaam Milieu- en Natuurbeleid (DMN) van provincie Antwerpen.

Inhoud:

De poelkikker staat op de Vlaamse Rode Lijst als 'kwetsbaar'. Deze provinciaal prioritaire soort komt beduidend meer voor in provincie Antwerpen dan in de rest van Vlaanderen en vraagt dus om bescherming.

De poelkikker werd waargenomen in het Provinciaal Groendomein Prinsenvolk te Retie. Het groendomein beschermt en breidt het leefgebied van deze kikker uit door nieuwe poelen in heideterrein en bloemrijk grasland aan te leggen.

Help je mee om daar de poelkikker te monitoren? Op 3 warme avonden in mei of juni gaan we de mannetjes tellen door naar hun gekwaak te luisteren. Zo kunnen we evalueren of de populatie uitbreidt en eventueel de aanwezige leefgebieden nog beter maken.

Geïnteresseerd? Geef je mailadres door via de site van het Prinsenvolk of mail naar prinsenvolk@provincieantwerpen.be

Contactgegevens:

Email: prinsenvolk@provincieantwerpen.be

M: 014 37 91 74

Nuttige links:

<https://www.provincieantwerpen.be/aanbod/dvt/prinsenvolk/poelkikker.html>

3. NAMIDDAG (13u45-16u30)

3.1. OPROEPEN - Gebouw Q, grote aula

3.1.1. Oproep: Zoek jij mee de poelkikker? - 13u45-13u50

Naam: Kathleen Verstraete

Korte cv:

Kathleen is experte Aziatische hoornaar bij de dienst Duurzaam Milieu- en Natuurbeleid (DMN) van provincie Antwerpen.

Korte samenvatting:

De poelkikker staat op de Vlaamse Rode Lijst als 'kwetsbaar'. Deze provinciaal prioritaire soort komt beduidend meer voor in provincie Antwerpen dan in de rest van Vlaanderen en vraagt dus om bescherming.

De poelkikker werd waargenomen in het Provinciaal Groendomein Prinsenspark te Retie. Het groendomein beschermt en breidt het leefgebied van deze kikker uit door nieuwe poelen in heideterrein en bloemrijk grasland aan te leggen.

Help je mee om daar de poelkikker te monitoren? Op 3 warme avonden in mei of juni gaan we de mannetjes tellen door naar hun gekwaak te luisteren. Zo kunnen we evalueren of de populatie uitbreidt en eventueel de aanwezige leefgebieden nog beter maken.

Geïnteresseerd? Geef je mailadres door via de site van het Prinsenspark of mail naar prinsenspark@provincieantwerpen.be

Contactgegevens:

Email: prinsenspark@provincieantwerpen.be

M: 014 37 91 74

Nuttige links:

<https://www.provincieantwerpen.be/aanbod/dvt/prinsenspark/poelkikker.html>

3.1.2. Oproep: Observation app - 13u50-16u55

Naam: Hannes Ledegen

Korte cv:

Hannes werkt voor Natuurpunt Studie sinds 2016. Als nerdy bioloog is hij de man achter ObsIdentify en de nieuwe ontwikkelingen van Waarnemingen.be.

Korte samenvatting:

De app Observation laat je toe om elke soort in te voeren, altijd en overal ter wereld. Deze oproep geeft meer uitleg over het belang van het registreren van soortenwaarnemingen én hoe je dit kunt doen. Wordt een deelnemer van Citizen Science.

Contactgegevens:

Email: info@waarnemingen.be

M: 0492347604

Nuttige links:

www.waarnemingen.be/apps/observation/install/

3.1.3. Oproep: Grote poppenrover gezocht - 13u55-14u00

Naam: Johan Neegers

Korte cv:

Johan Neegers werkt als coördinator voor het LIFE-project Eikenprocessierups

Korte samenvatting:

In het LIFE-project Eikenprocessierups worden ecologisch verantwoorde beheermethodes voor de eikenprocessierups onderzocht, onder andere het inzetten van de grote poppenrover (*Calosoma sycophanta*).

We zijn op zoek naar gegevens over het gedrag, habitatvereisten, voedselvoorkeur en genetische identiteit van deze zeldzame soort.

In de poster en de oproep wordt gevraagd waarnemingen van de grote poppenrover te melden via ObsIdentify / Waarnemingen.be of .nl of via ons e-mailadres. Dode exemplaren worden ingezameld. Om herkenning te vergemakkelijken worden via de poster en de oproep de belangrijkste kenmerken en levenswijze van het dier beschreven.

Contactgegevens:

Email: johan.neegers@provincieantwerpen.be

M: +32 32 40 59 79

Eikenprocessierups e-mail: info@eikenprocessierups.life

Nuttige links:

Website: <https://eikenprocessierups.life/>

Meer informatie over de soort en de oproep: <https://eikenprocessierups.life/grote-poppenrover-gezocht/>

3.2. LEZINGEN SESSIE 3 – Gebouw Q, grote aula

3.2.1. Natuurvrijwilliger 2.0: Een Horizon Scan voor de INBO Onderzoeksagenda (Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek) - 14u00-14u30

Naam: Tim Adriaens

Korte cv:

Tim begon in 2000 als landschapsecoloog op het Instituut voor Natuurbehoud en werkte er op gebiedsvisies, natuurverbindingen en ecologische netwerken. Daarna startte hij op het instituut een werking op rond invasieve soorten. Hij coördineert nu dit onderzoek en is erg actief in internationale projecten rond duurzame bestrijding, het opzetten van surveillance, waarschuwingssystemen, burgerwetenschap, horizon scanning en risico-analyse en onderzoek naar impact. Hij heeft veel internationale projecten in zijn portfolio, zoals LIFE, Interreg en Horizon projecten, evenals opdrachten voor de Europese Commissie en het IUCN. Sinds 2024 maakt Tim deel uit van het managementteam van het INBO. Hij heeft de teams Soortendiversiteit, Open science lab for biodiversity en Faunabeheer & Invasieve soorten onder zijn vleugels. Hij is zelf ook een gedreven natuurvrijwilliger.

Samenvatting van de lezing:

Burgerwetenschap is niet meer weg te denken uit het natuurstudielandschap. Het landschap van actoren die er gebruik van maken, doelgroepen van projecten, en citizen science ondersteunende organisaties wordt steeds diverser. Opkomende technologieën worden steeds vaker ingezet in burgerwetenschap rond het milieu en biologische invasies.

Deze integratie biedt voordelen voor zowel wetenschappers als deelnemers. Technologieën kunnen de betrokkenheid van deelnemers bevorderen, nieuwe soorten van dataverzameling mogelijk maken en ook nieuwe doelgroepen aantrekken. Ze kunnen dataverzameling meer automatiseren, de datakwaliteit verhogen en het verloop van een project vergemakkelijken.

Tegelijk brengt technologie ook uitdagingen met zich mee, zoals verhoogde kosten en expertisenoden of de noodzaak aan training van deelnemers. Daarnaast bestaat ook een risico dat technologie eigenlijk de directe betrokkenheid van mensen met natuur vermindert, of bepaalde groepen uitsluit die er geen toegang toe hebben.

In dit praatje gaan we in op de technologische revolutie die biologische monitoring doormaakt en hoe deze burgerwetenschap voor natuur beïnvloedt. Natuurvrijwilliger 2.0 als metafoor voor hoogtechnologische biodiversiteitsmonitoring dus. We geven voorbeelden van enkele opkomende technologieën waar we op INBO ervaring mee hebben en die mogelijks relevant zijn voor de natuurvrijwilliger of potentieel hebben om diverse aspecten van citizen science projecten te verbeteren en een revolutie teweeg kunnen brengen in de manier waarop we data verzamelen en ontsluiten over de natuur. Dit doen we aan de hand van de resultaten van een horizon scan naar de waarde van opkomende technologieën voor burgerwetenschap rond invasieve soorten.

Contactgegevens:

Email: tim.adriaens@inbo.be

Bluesky: [adriaenstim.bsky.social](https://bsky.app/profile/adriaenstim.bsky.social)

Nuttige links:

www.inbo.be

<https://www.vlaanderen.be/inbo/nieuwsbrief-mei-2024/een-nieuwe-onderzoeks-agenda-voor-het-inbo/>

<https://vespawatch.be/>

<https://craywatch.inbo.be/>

<https://www.iasregulation.be/nl/flatwormwatch/>

<https://www.scivil.be/>

<https://www.ecsa.ngo/>

3.2.2. Onderzoek Aziatische hoornaar: Beheersing Aziatische hoornaar zonder biociden (Provincie Antwerpen & UAntwerpen) - 14u30-15u00

Naam: Kathleen Verstraete

Korte cv: Expert Aziatische hoornaar provincie Antwerpen

Samenvatting van de lezing:

Provincie Antwerpen is op zoek naar milieuvriendelijke beheerstechnieken om de Aziatische hoornaar te beheersen. Samen met studenten van Thomas More en UAntwerpen probeert de provincie antwoord te geven op deze drie onderzoeksvragen:

- Kan je door de koninginnen in de lente weg te vangen de populatie van de Aziatische hoornaar verkleinen?
- Is er veel nevenschade voor de biodiversiteit door de bijvangst in de lentevallen?
- Is de bestrijdingstechniek met diatomeeënaarde effectief?

Contactgegevens:

Email: Kathleen.verstraete@provincieantwerpen.be

Email: aziatischehoornaar@provincieantwerpen.be

M: 032 40 59 86

Nuttige links:

<https://www.provincieantwerpen.be/lokale-besturen/duurzame-gemeenten/advies/invasieve-exoten/aziatische-hoornaar/Onderzoeksproject.html>

3.2.3. Gevlinderd Boerenland: impact van houtkanten op de aanwezigheid van nachtvlinders (Regionaal Landschap Kleine en Grote Nete & UGent) - 15u30-16u00

Naam: Joke Maes en Eef Govers

Korte cv:

Joke Maes: Projectcoördinator agrarisch natuur- en landschapsbeheer bij Regionaal Landschap Kleine en Grote Nete vzw.

Eef Govers: In juni 2024 afgestudeerd als bio-ingenieur bos- en natuurbeheer aan de Universiteit Gent, nu medewerker bosbeheer bij de Bosgroep Oost-Vlaanderen

Samenvatting van de lezing:

In 2023 startten o.a. Regionaal Landschap Kleine en Grote Nete, Bos+ en de Vlinderwerkgroep van Natuurpunt het project 'Gevlinderd Boerenland'. Binnen het project tellen landbouwers samen met de hulp van vrijwilligers nachtvlinders op hun percelen. Zo wil Gevlinderd Boerenland, gefinancierd vanuit het Europees Landbouwfonds voor Plattelandsontwikkeling (ELFPO) nachtvlinders in agrarisch gebied in de kijker zetten én bijleren over hun interactie met zowel de nabije als ruimere omgeving. In 2023 en 2024 namen ongeveer 15 landbouwers deel aan het project. Bij elke landbouwer telden we met LedEmmers nachtvlinders op zowel een kale perceelsgrens als op een perceelsgrens met struiken of bomen. Hiermee willen we vooral bijleren over de impact van houtkanten op de nachtvlinders, aangezien deze in agrarisch gebied ook een belangrijke rol spelen als bestuivers en voedselbron voor andere soorten. Daarnaast staat deze soortengroep sterk onder druk door verstoring van hun leefmilieu en klimaatverandering. Studente Eef Govers van Universiteit Gent telde mee en analyseerde voor haar master thesis de waarnemingen van het eerste telseizoen in 2023. We brachten in kaart hoe houtkanten een positieve impact hebben op de waargenomen aantallen en soortenrijkdom van nachtvlinders en hoe de complexiteit van houtkanten hieraan extra bijdraagt. Zo zagen we dat zowel de waargenomen aantallen als de soortenrijkdom toenemen met de complexiteit van de houtkant. Uiteindelijk kan er geconcludeerd worden dat het behoud en de aanplant van houtkanten een belangrijke rol kan spelen in de ondersteuning van nachtvlinders binnen agrarisch gebied.

Contactgegevens:

Email: Joke.maes@rlkgn.be

Nuttige links:

www.rlkgn.be/projecten/nachtvlinders

www.bosplus.be/projecten/gevlinderd-boerenland/

3.2.4. Wat is er met de bunzing aan de hand? - 16u00-16u30

Naam: Koen Van Den Berge

Korte cv:

Koen Van Den Berge is bioloog-dierkundige van opleiding en gespecialiseerd in de ecologie van de bij ons in het wild voorkomende roofdieren. Tot aan zijn pensionering enkele maanden geleden was hij ca. 30 jaar als wetenschappelijk onderzoeker werkzaam aan het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek (INBO) in de onderzoeksgroep rond faunabeheer. Actueel blijft hij als vrijwilliger actief als roofdierecoloog met aandacht voor de verspreiding en beheervraagstukken van de diverse soorten.

Samenvatting van de lezing:

De bunzing was tot vrij recent, naast de Wezel en de Hermelijn, een van de weinige inheemse roofdiersoorten die in Vlaanderen algemeen en gebiedsdekkend voorkwam. Terwijl alle andere soorten gedurende de laatste decennia een opmerkelijk populatieherstel hebben gekend of geleidelijk aan doormaken, is bij de bunzing een gestage populatie-inkrimping aan de gang. Het is verleidelijk om in die tegengestelde trend een causale relatie te zien, maar is dit wel het geval? Uitgebreid voedsel-ecologisch onderzoek laat alvast vermoeden dat er meer aan de hand moet zijn.

Contactgegevens:

Email: koen.van.den.berge@telenet.be

M: 0475 25 40 48

Nuttige links:

/

3.3. WORKSHOP Het leven in een waterdruppel - gebouw O, O.318 (Practicumruimte) - 14u00-17u00

Naam: Bart Van de Vijver

Korte CV:

Wetenschapper in de Plantentuin van Meise en lesgever in het Departement Biologie aan de UAntwerpen. Gespecialiseerd in eencellige algen.

Inhoud:

Een waterdruppel uit een meer, vijver of rivier bevat zoveel meer dan enkel wat water. Het is een krioelende massa van plantaardig en dierlijk leven dat voor het blote ogen helemaal niet zichtbaar is. Tijdens deze workshop maak je kennis met deze microscopisch kleine wereld. Aan de hand van levend materiaal mag je zelf ontdekken hoe diatomeeën traag maar zeker door je beeld schuiven of hoe een ciliaat als speedboot heen en weer sjeest. Maar je komt ook te weten hoe bacteriën onmisbaar waren in de ontwikkeling van onze eigen cellen. Cyanobacteriën vormen immers de basis van onze cellen. Op het einde van de workshop heb je in ieder geval een mooi overzicht gekregen dat levend water niet zomaar enkel H₂O is.

Contactgegevens:

Email: bart.vandevijver@plantentuinmeise.be

M: 022 60 09 41

DIENST DUURZAAM MILIEU- EN NATUURBELEID

Departement Leefmilieu

Provinciehuis, Koningin Elisabethlei 22, 2018 Antwerpen

**Provincie
Antwerpen**